

POTOPA

Napsal: HENRYK SIENKIEWICZ Velký historický román.

— Budiž. Kniže vojvoda vás dozajista přilíš stědře na cestu neopatrí. Had mu u pokladny sedí.

— Bůh mně chraň, abych peněz žádal, nechtěl jsem ničeho od knižete hebnana, ničeho nevezmu také od vaší knižecí milosti. Na vlastním zoldě jsem a na vlastním také zůstanu.

Kniže Bohuslav udiven pohlédl na mladého rytíře.

— Eh, je vidět, že Kmiticové skutečně nejsou z těch, kdo lidem do rukou hledí. Oč tedy jde, pane?

— Věc se má tak, vaše knižecí milosti! Nerozmysliv se dobře v Kejdanech, vzal jsem s sebou koně vzácné krve, abych se jím před Švédy pochlubil. Nepřeháním, řeknu-li, že lepšího v kejdanských stájích není. Nyní mi ho je líto a mám strach, aby se po cestách, krmácích a v nečasé nezkazil. A o dobrodružství není nouze, mohl by padnouti i do nepřátelských rukou, třeba do rukou pana Volodyjovského, který osobně na mne velice nevraží. Napadlo mi, abych vaši knižecí milost poprosil, abyste ho ráčil vzít i opatrování a abyste ho užívali ráčil, dokud v době příhodnější neupomenu.

— Tož mi ho raději prodejte.

— Není možno, bylo by mi, jako bych přtele prodával. Málo řeknu, že mně stokrát ten kůň z největší tísň vynesl. Má také tu přednost, že v bitvě nepřátely ukrutně kouše.

— Tak vzácný je to kůň? — ptal se se živým zájmem kniže Bohuslav.

— Zda-li je vzácný? Kdybych byl jist, že se vaše knižecí milost nerozhnevá, vsadil bych se o sto červených zlatých, že vaše knižecí milost takového koně nemá ve svých stájích.

— Snad i já bych se vsadil, kdyby nebylo toho, že dnes není čas na to, bychom koně v závody pouštěli. Ochoťno ho přechovám, ačkoliv raději bych ho koupil. A kde je ten div?

— He, zde před vraty ho moji lidé drží. Ale je to věru div, neboť nepřibarvuje moři říci, že mi sultán toho koně zavedl. Není zdejší, je natolský. Ale myslím, že i v Natolii jen jeden takový se vydaril.

— Pojďte se podívat.

— K službám, vaší knižecí milosti.

Kniže vzal klobouk, i vyšli.

Před vraty Kmiticovi lidé drželi dva úplné osedlané koně, z nichž jeden byl skutečně krásného plemene, černý jako havran, s bílou lysinkou na hlavě. Zaržal lehee, když pána spatřil.

— Ten je to! Uhoď jsem? — řekl kniže Bohuslav. — Nevím, je-li to takový divotvorný kůň, jak jste vyprávěl, ale skutečně vzácné zvíře to je.

— Proveďte ho! — zvolal Kmitie. — Anebo — ne! Počkej! Sám naň sednu.

Vojáci podali panu Ondřejovi koně, a on usednuv, počal se projíždět kolem vrat. Pod zkušeným jezdeckým zděl se býti kůň dvakrát krásnějším. Slezina v něm hrála, když šel poklusem, vypouklé oči se mu leskly, i zdálo se, že chřipění chrčí vnitřní oheň, vtr mu hřívou rozváli. Pan Kmitie jezdil do kola, měl krok, konečně přijel těsně před knižete, tak že chřipě koně nebyly dál než na krok od jeho tváře a zvolal:

— Stůj!

Kůň zastavil se jako by byl vrytý do země:

— Nuže? — řekl Kmitie.

— Jak se říká; oči a nohy jelejší, chůze vika, chřipě losí a prsa ženská! — řekl kniže Bohuslav. — Má vše, čeho třeba. A rozumí též německému velení!

— Cvičil ho můj štolba Zent, kterýž byl z Kurlandska. Vtr ho nedohoní. Tatar před ním neujede.

— Zruďný to musí být štolba, neboť kůň je také dobře vycvičen.

— Zda-li je dobře vycvičen. Vaše knižecí milost neuvěří. Tak ehoď v řadě, že když jde řada tryskem, můžete pustit uzdu, a on se ani o půl hlavy z řady nevyvine. Raději vaše knižecí milost skusí, jestli na vzdálenost dvou stají (staj — míra délková, 125 kroků) jen o půl hlavy do popředí se vysune, darmo ho dám.

— To by byl největší div, aby

se spustěnou uzdou z řady nevystoupil.

— Je to div, ale i výhoda, nebo obě ruce jsou volny. Nejednou jsem měl v jedné ruce šavli a ve druhé pistoli — a kůň šel sám svobodně.

— Nu a jestli se řada vrací?

— Teď vrací se i on, aniž pokázal šáru.

— Není možná! — řekl kniže, — toho žádný kůň neucíní. Viděl jsem ve Francii koně mušketýrů královských, velice dobře vycvičené, zůmyslně, aby ceremonie dvorské nekazili, ale přece bylo třeba uzdami je řídit.

— V tom koni je důvtip člověčí... Raději vaše knižecí milost sama zkusí.

— Poďtejte mi ho — řekl kniže. — Kmitie sám mu při sednutí koně podržel, kniže skočil lehee do sedla a klepal koně po lesknoucím se krku.

— Divná věc! — řekl, — nejlepší kůň na podzim ztrácel lesk, a tento je jako by z vody vyšel. A v kterou stranu pojedeme?

— Pojedeme v řadě — jestli vaše knižecí milost dovolí, přímo k lesu. Cesta tam je rovná a široká, smérem k městu mohly by nám třeba vozy překážet.

— Nuže, tedy k lesu.

— Na dvě staje rovně. Raději pustíte vaši knižecí milost uzdu, a pojedeme tryskem. Dva muži z každé strany a já pojedou na několik kroků v zadu.

— Stát! — řekl kniže.

Řada zastavila se, koně obráceni byli hlavami k cestě od města vedoucí. Kniže byl uprostřed.

— Ku předu! — řekl. — Z místa v skok!... Marš!

Řada se hnula a v malé chvíli letěla jako by s víchem o závod. Kotouče dýmu zakryly je před očima dvořanů a štolbů, kteří stáli ve skupině před branou a zvědavě se na běh dívali. Cvičení koně v největším trysku supíce namáháním, skutečně přeběhli už v ustanovenou vzdálenost, a kůň, na němž kniže jel, nevysunul se skutečně ani o coul, aniž byl veden na uzdě. Přeběhli další staj, a tu se Kmitie náhle obrátil a vida za sebou jen kotouče prachu, jimiž sotva bylo vidět starostlivý dvůr a nikoho z lidí před ním stojících, zvolal strašným hlasem:

— Vezmi ho!

— V téže chvíli Bilous a ohromný Zavratyňski uchořili knižete za ramena, až mu kosti v kloubech zaprástěly, a držel ho jako v kleštích, počali ostruhami vlastní koně bodati.

Kůň, na němž kniže seděl, zůstal stále v řadě, nevysunuje se nijak ku předu.

Překvapení, uleknutí, vtr bijící do tváře — vše to pozbavilo knižete Bohuslava na chvíli řeči. Trhl sebou jednou, dvakrát, ale bez výsledku, zvýšil jenom bolest v ramenech.

— Co je to? Lotři?... Nevíte, kdo jsem? — vykřiknul konečně.

Tu přirazil Kmitie hlavou své pistole knižeti mezi lopatky.

— Žádný odpor, nebo koule do páteře! — zvolal.

— Zrádce! — zaspěl kniže.

— A kdo jsi ty? — odpověděl Kmitie.

A jeli tryskem dál.

XII.

Ujžděli dlouho lesem. Pádili tak, že se zdálo, jako by sosny, stojící u cesty, poplašeny utíkaly na zad. Mjely krémy, chabty, smušárny a časem vozy jednotlivě, nebo po několika k Pilvičkám jedoucí. Čas od času nachyloval se kniže Bohuslav v sedle, jako by se chtěl o odpor pokusit, ale pak jen vady vše ho zabolela ramena v železných přimo rukou Kmiticových vojáků, a pan Ondřej znovu přitlačil hlavou pistole knižeti mezi lopatky, i pádili dál, až bílá pěna koňům od úst padala.

Konečně byla třeba zvolnit běh, neboť lidem i koním se nedostávalo dechu, a Pilvičky tak daleko zůstaly, že zmařila možnost dohonění. Jeli nějaký čas po stejí mlýky, zastřeni mrakem prachu a páry, jež z koul vycházela.

Kniže po dlouhou chvíli se vůbec neozval, patrně se snažil, aby se upokojil a aby chladnokrevněti nabyl. Když to dokázal, seřekl se:

— Kam mne vozete?

— Na konci cesty se toho více

kníže milost dozví! — řekl Kmitie.

Bohuslav umkl a po chvíli řekl opět:

— Poruč těm chámům, pane — aby mne pustili, jinak mi ramena vykroutí. Poručíš-li jim to, budou pouze viset, jinak je dám rozstřít.

— To je šlechtá, nejsou to chámové! — odpověděl Kmitie, a pokud o trest jde, kterým hrozíte, není známo, koho smrt dřív stihne.

— Víte, na koho jste ruce vzáhlí? — zeptal se kniže, obraceje se k vojákům.

— Víme! — odpověděl.

— Million d'áblů rohatých! — zvolal s výbuchem hněvu Bohuslav, a poručíte těm lidem, aby mne pustili nebo ne?

— Poručím, aby vaši knižecí milost svázali ruce do zadu. Bude to pohodlnější.

— Není možná! Docela mi ruce vykroutíte.

— Jiného bych poručil pustiti na slovo, že neutěče, ale vy umíte rušit slovo! — odpověděl Kmitie.

— Já vám dám jiné slovo — odpověděl kniže, — že netoliko při první příležitosti uteku z vašich rukou, ale že poručím, aby vás koni roztrhali, dostanete-li se do mých rukou!

— Co má Bůh dát, to dá! — odpověděl Kmitie — ale dávám přednost upřímné hrozbě, než falešným slibům. Pustte mu ruce, jen koně za uzdu vedte, a vaše knižecí milost, raději se podívá; stačí, abych stiskl jenom kohoutek, a budete mít kouli v páteři! Veru, že nechybím, neboť se nikdy s cílem nemíním. Sedte pokojně na koni a nepokoušejte se o útek.

— Nedbám, pane, o vás, ani o vaši pistoli.

To řka, vypjal kniže ruce, jež ho velmi bolely. Vojáci uchořili koně s obou stran za uzdu a vedli ho dále.

Bohuslav po chvíli řekl:

— Nemůžete se mi podívatí do tváře, pane Kmitie, že se v zadu skrýváte?

— Ovšem! — odpověděl pan Ondřej, i popohav koně a odstrčil Zavratyňského, sám uchořil uzdu a podíval se Bohuslavovi přímo do tváře.

— Nu, a což můj kůň? Zdáli jsem někdy přehrátil jeho ctuosti?

— Dobrý kůň! — odpověděl kniže. Cheete-li, koupím ho.

— Důh zaplat! Kůň ten zaslubu je lepší osud, než aby do smrti zrádce nosil.

— Hloupy jste, pane Kmitie!

— Proto, že jsem Radzivilům věřil.

Znovu se odmlouel a po chvíli kniže se opět ozval:

— Řekněte mi, pane Kmitie, — řekl, — jste jist, že jste při zdravých smyslech a že se vám rozum nepopletl? Ptal jste se sebe sama, silný člověče — co jste to učinil? Nepřišlo vám na mysl, že by teď pro vás lépe bylo, kdyby vás matka nebyla zrodila? Že by se na tak drzý čin neodvážil nikdo netoliko v Polsce, ale i celě Evrope?

— Z toho je jen patrné, že v té Evrope je neveliká smlost; neboť já jsem se vaší knižecí milosti zmoenil a nepustil vás.

— Není možná jinak, mám co činit se šlencem! — zvolal jako by sám k sobě samému kniže.

— Můj vzácný kniže! — odpověděl pan Ondřej. — Jste v mých rukách, a s tím se smířte a slovmarně netraťte. Dohonění nedobudeme; neboť vaši lidé dosud se domnívají, že jste dobrovolně s námi odjel. Když vás moji lidé za ramena vzali, nikdo to neviděl, neboť jsme byli mrakem prachu zakryti — a kdyby ani prachu nebylo, tak daleko by ani štolbové, ani stráž neviděla. Děle nás dvě hodiny na vás budou čekat, třetí hodinu budou netrpěliví, čtvrtou a pátou znepokojeni a za šest hodin pošlou lidi na zvědy, pak my ale už budeme za Maryampolem.

— A co z toho?

— To z toho, že nás nedohoní, a byt i by nás hned byli počali honit, nedostihnou nás, protože jsou vaše koně po cestě, a naše odpodát. A kdyby nás nějakým zrakem dohonili, nebude to nic též platno, protože, jak mne tu vidíte, knižecí milosti — husel bych vám lehkou rostřít! — což i uoi sám, nebude-li jinak možno. He, tak se vše má. Radzivil má dvůr, vojáka, děla, dragony — a Kmitie jen šest lidí, a přece Kmitie Radzivila za krk drží.

— Co dále? řekl kniže.

— Nic dále. Dále pojedeme ku předu, kam se mi líbí. Podívejte

Bohu za to, že jste dosud živ, neboť kdyby toho nebylo, že jsem si dal dnes ráno deset věder vody na lebru nalít, by byste už na onom světě, alias v pekle, se dvou přičin: jako zrádce a jako kalvin.

— A odváží byste se toho?

— Aníž bych se chvátil, pravím, že vaši knižecí milost nenajde snadno takového činu, na který bych se neodvážil; nejlepší důkaz toho na sobě máte.

Kniže pohlédl mladému muži do tváře a řekl:

— Dábel vám to, pane, do tváře napsal, že jste ke všemu odhodlán, a pravda je, že toho na sobě důkaz mám... Pravím vám také, že jste mne samého smlosti k obdivu přiměl, a to není snadná věc.

— Vše jedno. Poděkuj vaši knižecí milost Bohu za to, že je do sud živa, a dost.

— Nikoli, pane! Především vy, pane, za to Bohu poděkujte... Neboť kdyby jediný vlas spadl z mé hlavy, vězte, že by vás Radzivilové našli, a třeba pod zemí. Jestli počítáte na to, že je nyní nehoda mezi námi, a vás nievěštísi a olyčti stíhat nebudou, pak se mlyíte. Krev radzivilská musí být pomstěna, příklad strašlivý musí být dán, jinak nemohli bychom žiti v Republice. Za hanicemi se také neubráníte! (Čisar německý vás vydá, neboť jsem knižetem německé říše, kurfirst brandeburský je můj strýc a kniže Oraněnský jeho švagr, král a královna francouzští a jejich ministři jsou moji přátelé. Kde se ukrýjete?... Turci a Tataři vás prodají, byt bychom měli půl svého majetku jím dát, koupíme vás. Kout na zemi nenajdete, ani takových pustin, ani takových národů...)

— Je mi to divno, řekl Kmitie, — že si vaše knižecí milost už předem o moje zdraví takové starosti připouští, tak velká osoba — Radzivil!... A přece stačí stisknouti kohoutek!...

— To nepopírám. Nejednou se už přihodilo ve světě, že velký člověk zahynul rukou prosfáka. Také Pompeja zabil ničema, králové francouzští rukou lidí stavu nízkého zahynuli — a abych daleko nehledal — i velkému oteí mému se totéž přihodilo... Jen se vás ptám, co dále?

— Eh, co mi do toho! Nedbal jsem nikdy mnoho o to, co bude zítra. Byt by mi bylo se všemi Radzivilly se utkatí, to ještě Bůh jen sám ví, komu více přibřeje. Již dávno je tomu, co mi meč stále nad hlavou visí, a přes to s chutí spím jako syse, jakmile zavru oči. Budu-li mít málo na jednom Radzivilovi, chytím si druhého, třetího.

— Jako že mi je Bůh milý — pane — tak se mi líbte. Opakuji vám, že snad jen vy jediný v Evrope jste se mohl na něco podobného odvážit. Ani se — bestie — nezaráž, ani nepomysli, co bude zítra. Miluji smělé lidi, je jich stále méně na světě. He, chytí si Radzivila a drží ho jako svého. Kde jste se tak zdráhl, odkud jste? — Jsem praporečník oraněnský!

— Pane praporečníku oraněnský, lituji, že Radzivilové ztráceli takového muže, jako jste vy; neboť s takovými mnoho lze dokázat. Kdyby nešlo o mne... Hm, nudoval bych ničeho, abych si vás získal.

— Je pozdě! řekl Kmitie.

— To se rozumí! odpověděl kniže. — Velmi pozdě! Ale to vám slibuji, že vás sám prostě zastřeřím; neboť jste hoden, abyste vojenskou smrti zahynul. Je to dábel vtělený. Ze středu mých lidí mne unesl.

Kmitie neodpověděl ničeho; kniže se zamyslí na chvíli a pak vykřikl:

— Ostatně — vem řas rohaté! Jestli mne hned pustíte, nebudu se mstít. Dáte mi jen slovo, že nikomu neřeknete co se stalo a že lidem uložíte mlčení.

— Není možná! řekl Kmitie.

— Cheete výkup?

— Necheh.

— Proč jste mne tedy u čerta jal? Nechápu!

— Mnoho by nám bylo o tom mluvití. Vaše milost doví se o tom později.

— A co máme činit cestou, ne-li mluvití? Přiznejte se, pane, k jedné věci, že jste mne jal ve chvíli nakaženosti a zoufalství... a teď sám nevíte, co se mnou máte učiniti!

— To je moje věc! odpověděl Kmitie, a nevím-li co činiti, ukáže se za nedlouho.

Netrpělivost objevila se na tváři knižete Bohuslava.

— Nežate valně mluvoř, pane praporečníku oraněnský, řekl — ale

Trpíte-li na žaludek,
zajisté hledáte pomoc. Nedejte se proto oklamat. Nezkoušejte nic. Užívejte

Severův Životní balsám

(Severa's Balsam of Life) a brzo poznáte jeho silné účinky. Jest velmi vhodné odporučován v léčení nestravnosti, nezáživnosti, vleklé zácpy, střídavé horečky a zlenivělých jater. Ti, kteří se po nemoci zotavují a osoby staré neb silně slabé soustavy najdou v něm věrného přítele. Cena 75 centů.

Zdraví pleti závisí hlavně na mýdle, které používáte. Odporučujeme

SEVEROVO LÉČEBNÉ KOŽNÍ MÝDLO

(Severa's Medicated Skin Soap)

k dennímu upotřebení při toaletě, koupeli u dospělých i u dětí, a při holení i vymývání hlavy. Cena 25 centů.

Lékárnic všude prodávají Severovy léky. Žádáte vyřazené Severovy léky. Nominálně je odeslati, objednejte si je přímo od

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Blesk nemůže uderit
kavz
dosíane se tam Snim drívě

James Corr Electric Co.

Nejlepší místo ve městě k opatření si elektrického zařízení. Navštivte nás v případě jakéhokoliv potřeby v oboru elektriky. Spolehlivé zavádění drátů. Umělecké příslušné části a zařízení.

207 a 209 již. 19. ul. Omaha, Neb. Tel. Doug. 4466

7% NA VAŠE PENÍZE
ZARUCEN!
HOME BUILDERS - OMAHA

Laciné dříví
Choeme Vám prodati dříví pro Váš dům a stáj.
Pošlete Váš rozpočet k bezplatnému uvážení!

Pište si o cenný materiál dovoleno až na Vaši stánek
HOWLAND LUMBER CO.
517 No. 24. St. So. Omaha, Neb.

ZDARMA OBRAZ
MISTR JAN HUS PÍSE POSLEDNÍ BOHOSLOVÍ
OBRÁZ JEST NA HLAVNÍM POKLADNĚ VYDANÝ VE VEŠERÝCH KNIHOVNÁCH, KNIHARNÁCH, KNIHÁRNÁCH A V KNIHÁRNÁCH NA POKLADNĚ A V KNIHÁRNÁCH

J. RŮŽE,
436 E. 75th Street, New York, N. Y.

Dr. B. DIENSTBIER
český zubní lékař

Pokoj č. 715 City National bank (16. a Harney ulice)
TEL. DUGLASS 4284
REC. 1915 S. 14. St. Tel. Doug. 4465
Časopis o z. h. dop. do 5 k. vep. Věsteř die zjednot. 504

The Secret of a Good Figure
often lies in the braisers. Hundreds of thousands of women want the Biens-Jolie Braiser for the reason that they regard it as necessary as a corset. It supports the bust and back and gives the figure the beautiful outline which fashion desires.

BIENS-JOLIE
BRASSIERES

are the lightest, most serviceable garments imaginable. They are made of materials that are good for nature. "Woolen" is a false name of great durability—absolutely rustproof—permitting laundering without removal.

They come in all styles, and your local dry goods dealer will show them to you on request. If he does not carry them, he can easily get them for you by writing to us. Send for an illustrated booklet showing styles that are in high favor.

BENJAMIN & JOHNS
30 Warren Street Newark, N. J.

F. DVORAK, prodávající rep. ART. BOGNERA, prod. dobytka. AL. POWELL, prodávající ovcí.

Dvořák Commission Co.
Telefonujte sobě přímo s námi a dostanete bezobsluhou odpověď. —
Tel. No. 607 — Rec. Phone: No. 2118 — No. 3780.
Room 216 Exchange Bldg., SOUTH OMAHA